European Union

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԼԻՐ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ (ՀԿՍՀԿ)։

Ժամկետը՝	*2009-2012 (30 ամիս, սկսած 01.10.2009)*
Բյուջեն ՝	*6,315,000 Եվրո*
Հայաստանի բյուջեն՝	*1,402,784 Եվրո*
Միջոցները՝	*Եվրամիություն*
Իրականացնողը՝	*ՄԱԶԾ*
Գործընկերը՝	*ՄՔՄՄԿ (Միգրացիոն քաղաքակա-նությունների մշակման միջազգային կենտրոն)*
Երկրները՝	*Հայաստան, Ադրբեջան, Վրաստան*

European Union

ՀԿՄՀԿ համընդհանուր նպատակն է՝

- Զարգացնել Հարավային Կովկասի երկրների, ԵՄ անդամ երկրների և այլ միջազգային կազմակերպությունների միջև եղած միջգերատեսչական, երկկողմանի և տարածաշրջանային համագործակցությունը.
- Նպաստել անձանց և ապրանքների միջսահմանային շարժի հեշտացմանը՝ միաժամանակ ապահովելով սահմանների անվտանգության բարձր աստիճան:

Ծրագրի հատուկ խնդիրներն են՝

• Սահմանների կառավարման ռազմավարական կարողությունների զարգացում.
•Գործառնական եղանակների և ընթացակարգերի մշակում և ներդրում.
• Փորձնական ծրագրերի իրականացման միջոցով ՍՀԿ օգուտների ցուցադրում.
• Սարքավորումների և տեղեկատվական տեխնոլոգիական համակարգերի տրամադրում

European Union

Շահառուներն ու թիրախ խմբերը՝

• Արտաքին գործերի նախարարություն.
• Ազգային անվտանգության խորհուրդ.
• ԱԱԾ սահմանապահ զորքեր.
• Պետական եկամուտների կոմիտե.
• Ոստիկանության անձնագրերի և վիզաների վարչություն.
• Գյուղատնտեսության նախարարություն.
• Առողջապահության նախարարություն.
• Տարածքային կառավարման նախարարություն.
• Տրանսպորտի և կապի նախարարություն.
• Այլ նախարարություններ և գերատեսչություններ, որոնք առնչություն ունեն ՍՀԿ խնդիրների հետ:

European Union

ՀԿՄՀԿ ծրագրի տարածաշրջանային կառավարման կառուցվածքը

Ծրագրի ղեկավար
Ֆինանսական
օգնական
Վարորդ

→

Ծրագրի իրականացման
գրասենյակ /ԾԻԳ/
Թբիլիսի, Վրաստան
Տարածաշրջանային
համակարգող
Տարածաշրջանային
համակարգողի տեղակալ

Ծրագրի
իրականացման
գրասենյակ /ԾԻԳ/
Հայաստան

Ծրագրի իրականացման
գրասենյակ /ԾԻԳ/
Ադրբեջան

Ծրագրի
իրականացման
գրասենյակ /ԾԻԳ/
Վրաստան

Յուրաքանչյուր երկրում՝
-Ծրագրի ղեկավար
- Ֆինանսավարչարարական օգնական
- 4 տեղական փորձագետներ /իրավական, սահմանների կառավարման, մաքսային և առևտրի զարգացման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների/
- վարորդ:

ՀԿՄՀԿ ազգային կառավարման կառուցվածքը

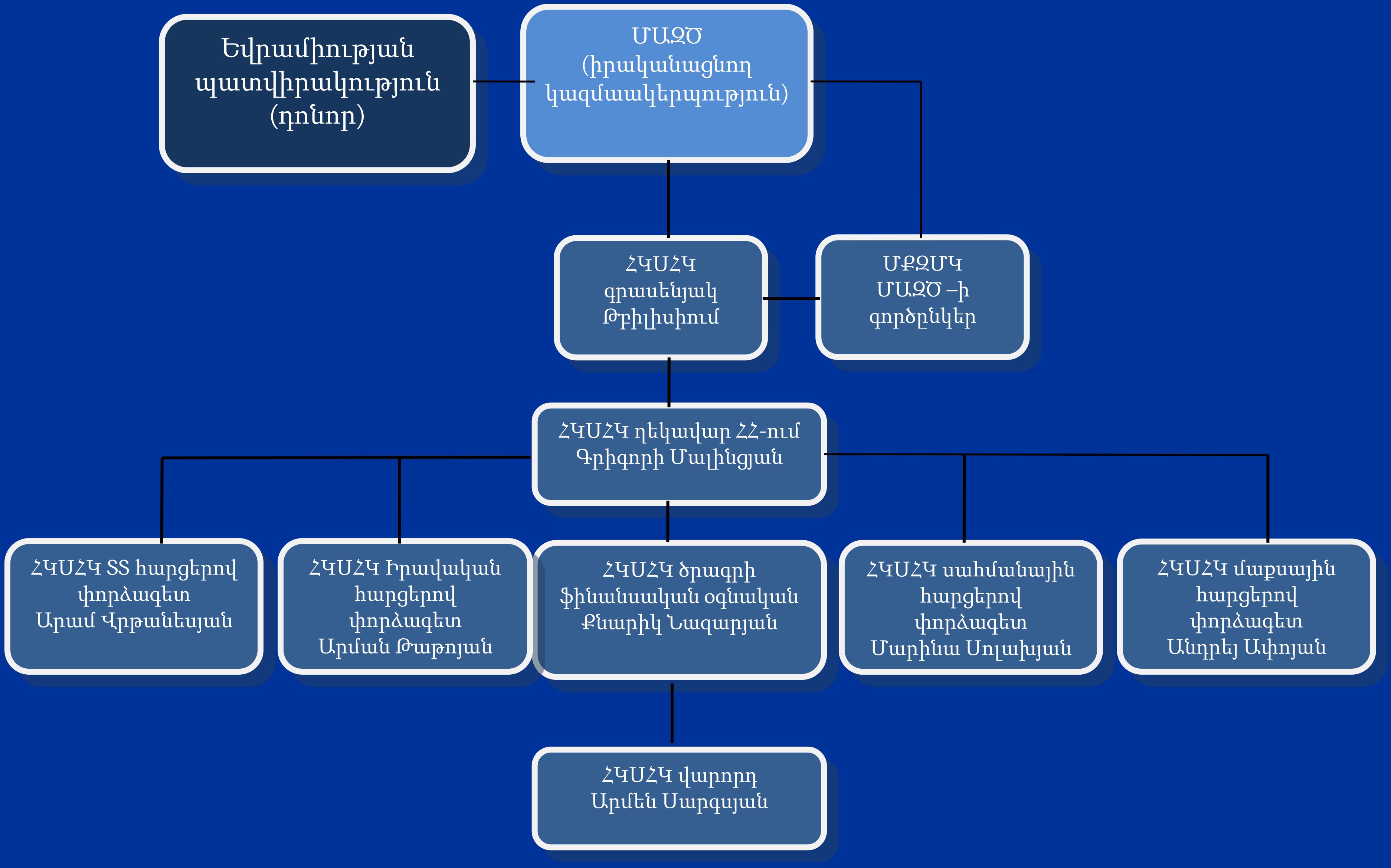

European Union

Հայաստանում ՍՀԿ ոլորտը կարգավորող հիմնական օրենսդրությունը

- “Պետական սահմանի մասին ՀՀ օրենքը”, ընդունված 23.07.1994թ.

- “ՀՀ մաքսային օրենսգիրքը”, ընդունված 06.07.2000թ.

-“Սահմանապահ զորքերի մասին ՀՀ օրենքը” ընդունված 20.11.2001թ., որով սահմանների պաշտպանության պարտականությունը դրվեց ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարության (այսօր ՀՀ ԿԱ ԱԱԾ) վրա.

-“ՀՀ կառավարության թիվ 884 որոշումը ՀՀ սահմանային էլեկտրոնային կառավարման տեղեկատվական համակարգ ստեղծելու, դրա շահագործման կարգը և համակարգից օգտվողների ցանկը սահմանելու մասին “, ընդունվել է 22.06.2006թ.

European Union

ԵՀՔ գործողությունների ծրագիրը և ՍՀԿ-ն

ԵՀՔ ծրագրի դրույթների համաձայն, Հայաստանը ակտիվորեն մասնակցում է ԵՄ-ի հետ քաղաքական, տնտեսական, մշակութային և անվտանգության ոլորտում հարաբերությունների զարգացման գործին, նպաստում է տարածաշրջանային և միջսահմանային համագործակցության զարգացմանը, իսկ հակամարտությունների կանխարգելման ու լուծման գործում ստանձնում է իր մասնակի պատասխանատվությունը:

ԵՀՔ ծրագիրը Հարավային Կովկասում նախատեսում է զարգացնել համագործակցութան նոր ոլորտներ, այդ թվում ԵՄ ֆինանսավորմամբ իրականացվող այնպիսի տարածաշրջանային ծրագրի միջոցով, ինչպիսին է Հարավային Կովկասում սահմանների համալիր կառավարման ծրագիրը:

ԵՀՔ ծրագրում նախատեսված է, որ առևտրային, շուկայական և իրավական բարեփոխումների ոլորտում, Հայաստանի Հանրապետությունը միջոցներ պետք է ձեռնարկի առևտրային հարաբերությունների կատարելագործման և անձնանց միջսահմանային շարժի հեշտացման ուղղությամբ, նպաստի ԵՄ-Հայաստան, երկկողմանի առևտրի զարգացմանը, ինչպես նաև Հայաստանի համար “Գործընկերության և համագործակցության ապահովման համաձայնագրով” (PCA) պայմանավորված համապատասխան պարտավորությունների կատարմանը, որոնք ուղղված են մաքսային ծառայության և սահմանների կառավարման այլ գերատեսչությունների միջև համագործակցության ամրապնդմանը:

European Union

Ազգային անվտանգության խորհուրդը և ՀԿՍՀԿ-ն

ՀՀ ԱԱԽ-ն պատասխանատու է ՀՀ ազգային անվտանգության ռազմավարության իրականացման և եվրոպական կառույցների հետ Հայաստանի համագործակցության ապահովման, այդ թվում ԵՀՔ գործողությունների ծրագրի համապատասխան բաժինների իրականացման համար :

ՀՀ ԱԱԽ-ի ներքո ստեղծվել է սահմանային անվտանգության և ՍՀԿ խնդիրների կանոնակարգման միջգերատեսչական հանձնաժողով, որի անդամներն են սահմանների կառավարման գերատեսչությունների ներկայացուցիչները և որի նպատակն է համակարգել և դիտարկել ՀՀ սահմանային անվտանգության ապահովման և պետական սահմանի համալիր կառավարման ռազմավարության իրականացումը:

ՀԿՍՀԿ-ն համագործակցելով ՀՀ ԱԱԽ-ի հետ օժանդակում է ՀՀ կառավարությանը՝ մշակելու ՀՀ սահմանային անվտանգության ապահովման և պետական սահմանի համալիր կառավարման ռազմավարության իրականացման միջոցառումների ծրագիրը:

European Union

Սահմանների հետ կապված իրավիճակը Հայաստանում

Հայաստանի Հանրապետությունը ունի 7 գործող ՊՄԱԿ, որից 5-ը ցամաքային են (Բագրատաշեն, Այրում, Գոգավան, Բավրա [Վրաստանի հետ], Մեղրի [Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ]) և 2-ը՝ օդային (Զվարթնոց և Շիրակ օդանավակայաններ)։

Ցամաքային սահմաններն ընդհանուր առմամբ չեն բավարարում ՍՀԿ պահանջներին՝

- Ենթակառուցվածքներն ու սարքավորումները հնացած են.
- Սահմանահսկման չափանիշներն ու ընթացակարգերը բացակայում են.
- Ներգերատեսչական համագործակցությունն ուժեղ չէ.
- Միջգերատեսչական համագործակցությունը շատ փխրուն և թույլ է.
- Չնայած ՍԷԿՏ-ի տված հնարավորությանը, սահմանապահ գերատեսչությունների միջև տվյալների կանոնավոր փոխանակում չկա.
- Հարևան երկրների հետ միջսահմանային համագործակցությունը և տվյալների պարբերաբար փոխանակում տեղի չի ունենում ։

European Union

ՍՀԿ վերաբերյալ ազգային տեսլականը

❖ Անհրաժեշտ է կանոնակարգել ՍՀԿ ազգային օրենսդրությունը և այն համապատասխանեցնել ԵՄ չափանիշներին և ՍՀԿ պահանջներին.

❖ Միջազգային և ազգային փորձագետների պատշաճ օգնությամբ պետք է օժանդակություն տրամադրվի ՍՀԿ ոլորտը համակարգող և այնտեղ գործող ու մոնիտորինգ իրականացնող մարմիններին և աշխատանքային խմբերին .

❖ Համապատասխան գերատեսչությունների միջև պետք է ստորագրվեն միջգերատեսչական համագործակցության համաձայնագրեր, ինչպես նաև երկկողմանի և բազմակողմանի պայմանագրեր, որոնք կօգնեն ՍՀԿ –ի գործնական իրականացմանը.

❖ՍՀԿ-ների մակարդակում պետք է հստակեցվեն ընթացակարգերը՝ դրանց հիմքում հատկապես դնելով միջգերատեսչական համագործակցությունը: Սահմանային ծառայությունների նպատակը պետք է լինի սահմանային ստուգումներն իրականացնել այնպես, որպեսզի հեշտացվի ուղևորների, տրանսպորտային միջոցների և ապրանքների շարժը.

❖Ուսումնական համակարգը պետք է ամրապնդվի այնպես, որպեսզի այն ապահովի կանոնավոր դասընթացների կազմակերպումը՝ գործնական, հեռակա ուսուցման, տարածաշրջանային սեմինարների, ուսումնական այցերի միջոցով և այլն.

❖Հարավային Կովկասի երկրների ՊՍԱԿ-ների միջև համագործակցությունը պետք է կրի կայուն շարունակական և ինստիտուցիոնալ բնույթ և նպաստի տեղեկատվության փոխանակմանը.

❖ Արդիականացնել ՊՍԱԿ-ները և տրամադրել սարքավորումներ, որը կնպաստի առևտրի և ապրանքների տարանցիկ շարժին:

European Union

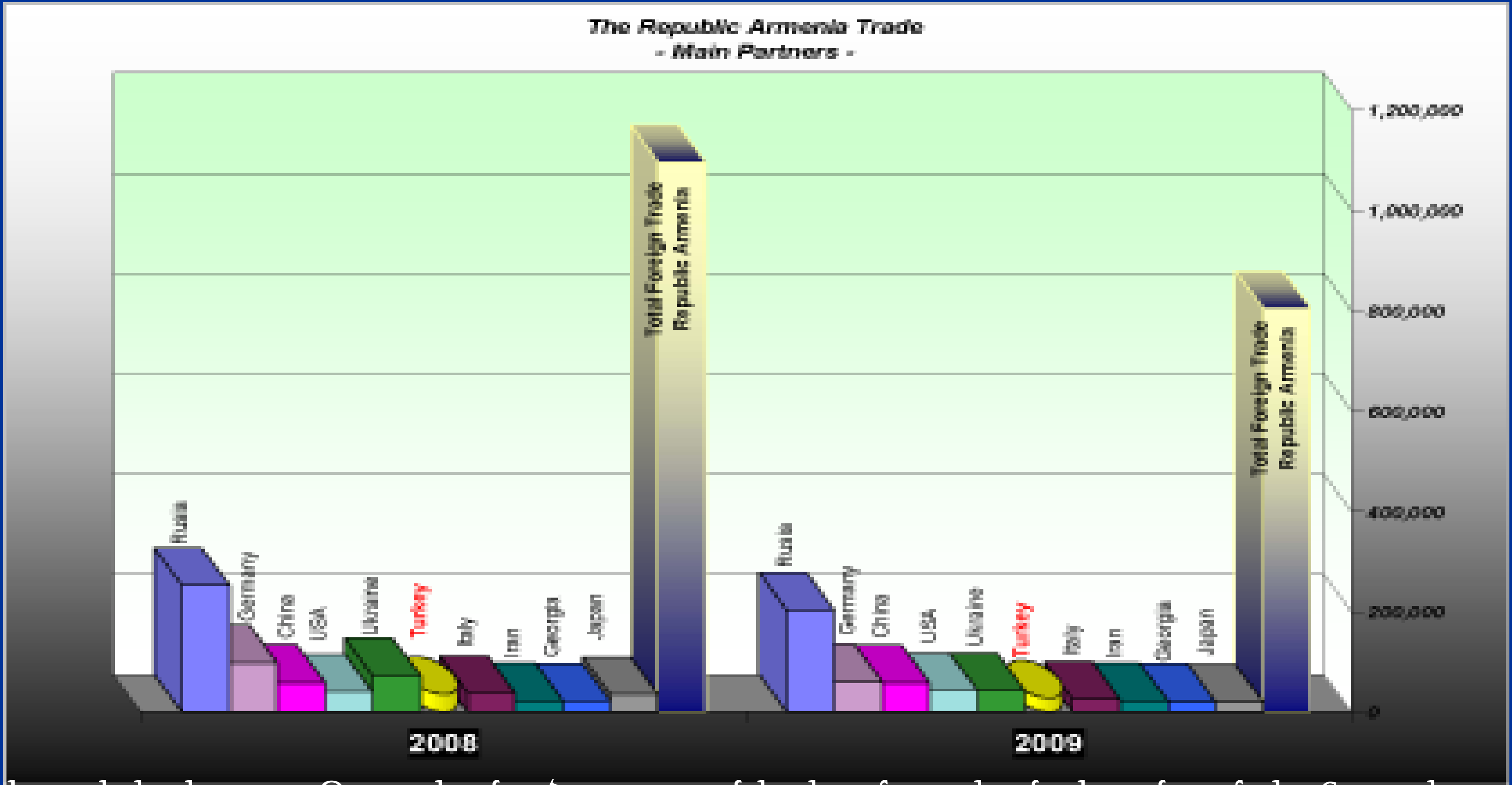

Նկատելի է, որ Թուրքիան Հայաստանի համար հանդիսանում է 6-րդ խոշոր առևտրային գործընկերը, չնայած որ 1993 –ից ի վեր Հայ-Թուրքական սահմանը չի գործում.

European Union

2008 թվականին բեռնափոխադրումների ծավալները Հայաստանի և Վրաստանի միջև՝ ըստ տրանսպորտային միջոցի տեսակի

Total volume of freight by transport mode (tonnes) 2008

	Rail	Lorry	Comments
Import	353,000	439,000	The main part of all lorry traffic goes via Bagratashen border crossing according to information from the Bavra and Gogavan BCPs.
Export	616,000	214,000	

ENTER
EXIT
STOP
STOP

European Union

ICMPD
International Centre for Migration Policy Development

UNDP

Շնորհակալություն ուշադրության համար

E-mail: Grigori.Malintsyan@undp.org

Tel: +37410 546731
Cell: +37491 000431